

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Pertama
Sidang 1990/91

Oktober/November 1990

Rancangan Diploma Teknologi Makmal

DTM 231/3 Keelektrikan, Kemagnetan dan Elektronik Asas

DTM 234/2 Keelektrikan, Kemagnetan dan Elektronik Asas

Masa : [2 jam]

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi LIMA muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab KESEMUA EMPAT soalan.

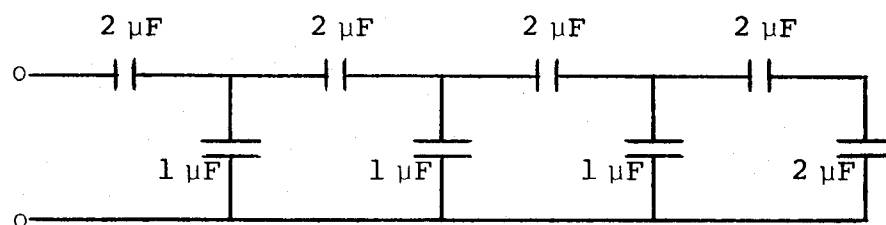
Kesemuanya wajib dijawab di dalam Bahasa Malaysia.

Pemalar: Ketelusan ruang bebas $\epsilon_0 = 8.8542 \times 10^{-12} \text{ F m}^{-1}$

Ketelapan ruang bebas $\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ H m}^{-1}$

1. (a) Takrifkan kapasitans. (10/100)

(b) Kirakan kapasitans setara untuk rangkaian kapasitans yang ditunjukkan di bawah.

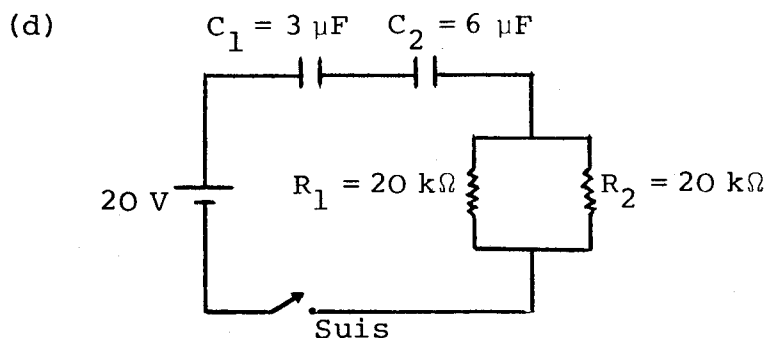
(25/100)

(c) Suatu kapasitor terdiri daripada 21 plat selari yang boleh diputarkan supaya luas tindihan antara plat berkadar terus kepada sudut [luas tindihan (A) = pemalar (S) x sudut (θ)].

(i) Nyatakan persamaan untuk kapasitans kapasitor berbilang plat ini.

- (ii) Nilai kapasitans adalah maksimum ($C_{\text{mak}} = 200 \text{ pF}$) apabila $\theta = 180^\circ$. Kirakan nilai S . [Jarak pemisahan plat, $d = 1 \text{ mm}$.]
- (iii) Kirakan nilai θ yang diperlukan supaya resonans berlaku dalam suatu litar LCR pada frekuensi $22,508 \text{ Hz}$, jika kapasitor ini digunakan dalam litar tersebut. [$R = 10 \text{ k}\Omega$, $L = 0.5 \text{ H}$]

(25/100)

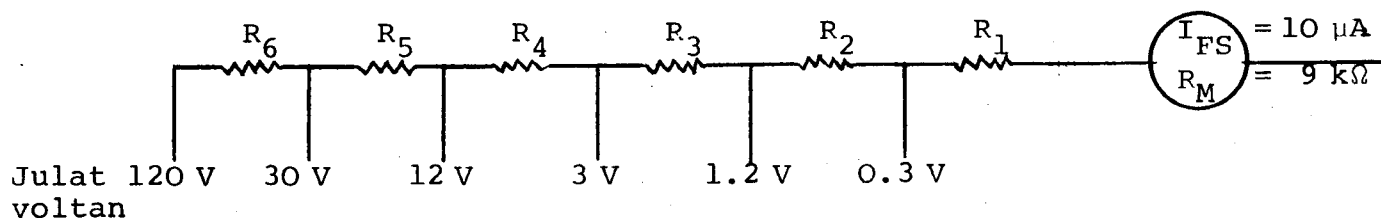

Kapasitor C_1 dan C_2 dicaskan dengan menggunakan litar yang ditunjukkan. Kirakan:

- (i) pemalar masa untuk litar ini.
- (ii) cas maksimum (Q_M) pada plat-plat kapasitor.
- (iii) masa supaya nilai cas adalah $0.9Q_M$.

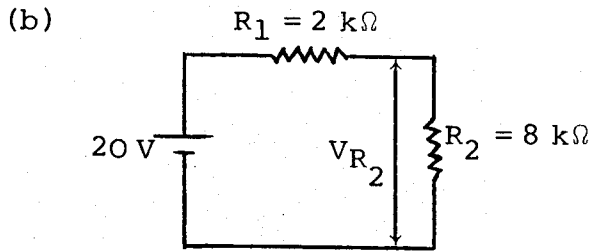
(40/100)

2. (a) Kirakan nilai-nilai rintangan $R_1, \dots, R_6$ bagi voltmeter yang ditunjukkan.

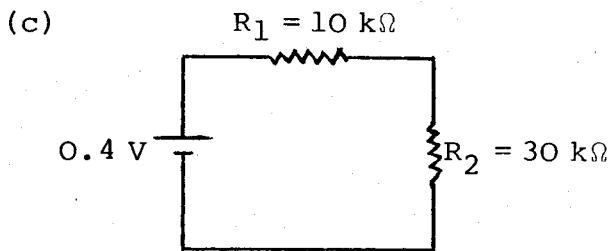
(30/100)

...3/-

Nyatakan julat-julat voltmeter [bahagian (a)] yang boleh digunakan untuk menentukan voltan V_{R_2} .

(10/100)

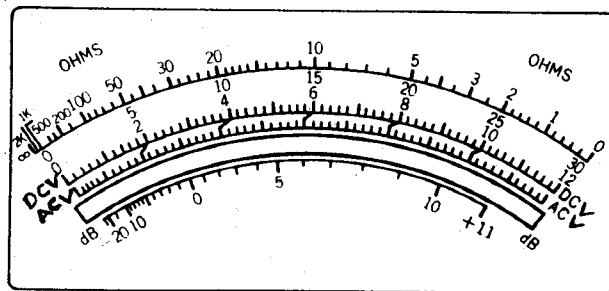
Kirakan bacaan pada voltmeter [bahagian (a)] jika voltmeter ini digunakan untuk menentukan voltan melintangi R_2 dengan menggunakan julat:

(i) 0.3 V

(ii) 3 V

Apakah nilai voltan yang sebenar?

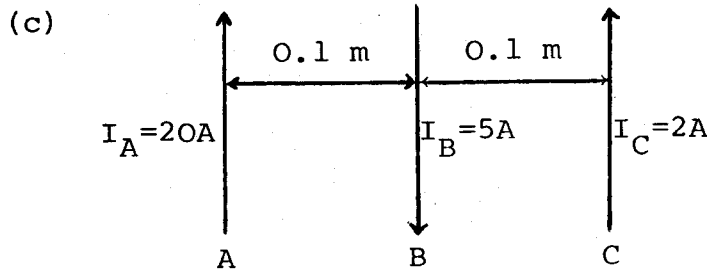
(iii) Huraikan dengan ringkas kelebihan dan kelemahan menggunakan julat besar pada voltmeter untuk menentukan voltan melintangi rintangan $30\text{ k}\Omega$ merujuk kepada pembahagian skala yang ditunjukkan di bawah.

(60/100)

3. (a) Nyatakan Hukum Ampere. (10/100)

(b) Terbitkan persamaan untuk ketumpatan fluks (B) yang dihasilkan oleh suatu dawai panjang dan lurus yang membawa arus (I). (20/100)

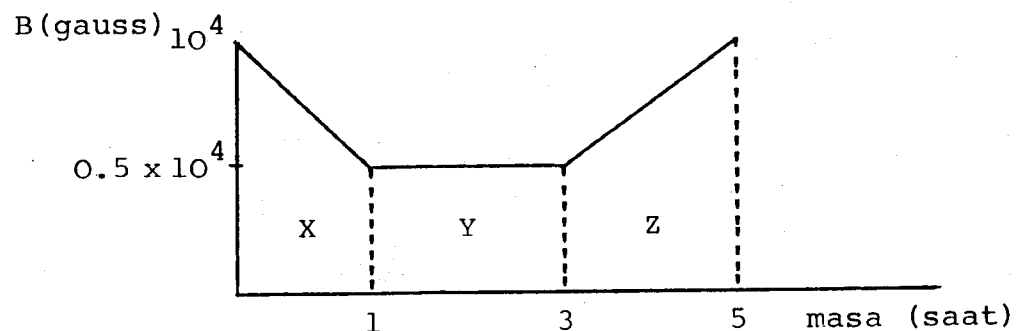

A, B dan C ialah dawai panjang dan lurus yang masing-masing membawa arus I_A , I_B dan I_C . Kirakan:

- (i) Jumlah ketumpatan fluks ($\vec{B}$) yang terhasil pada dawai C.
- (ii) Daya ($\vec{F}$) yang bertindak pada satu meter dawai C.
- (iii) Pada suatu kedudukan di sebelah kanan dawai B, daya paduan yang bertindak pada dawai C ialah sifar. Kirakan jarak ini.

(50/100)

(d) Satah suatu gegelung yang terdiri daripada 20 lilitan dawai terletak tegak lurus kepada medan magnet. Luas gegelung ialah 10^{-3} m^2 . Graf di bawah menunjukkan perubahan ketumpatan fluks (B) dengan masa.

Kirakan:

40

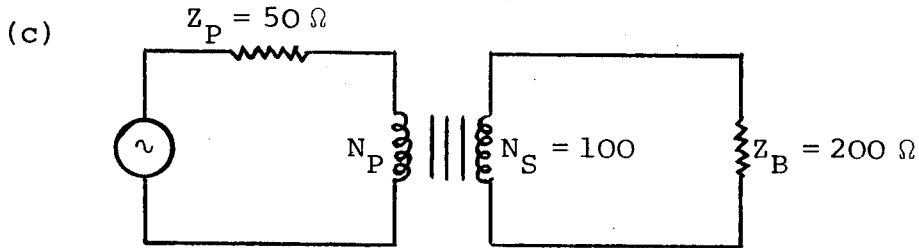
- (i) Perubahan fluks magnet (unit: Weber) untuk setiap bahagian graf.
- (ii) d.g.e. teraruh untuk setiap perubahan fluks.

(20/100)

4. (a) Nyatakan Teorem Pindahan Kuasa Maksimum. (10/100)

(b) Suatu sumber voltan (d.g.e. = 20 V; rintangan dalam $r = 50 \Omega$) disambungkan secara siri kepada suatu perintang boleh ubah. Kirakan kuasa maksimum yang boleh dibekalkan kepada perintang itu.

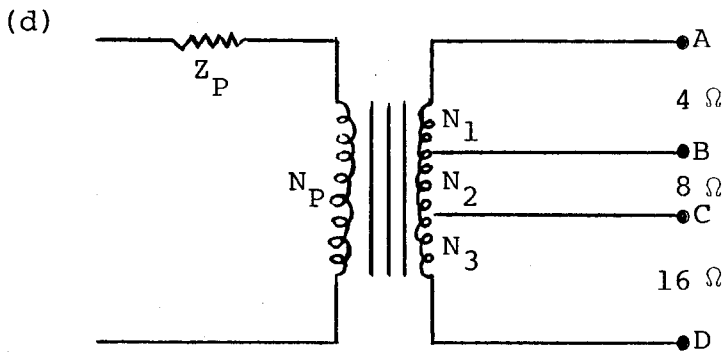
(15/100)

N_P, N_S - bilangan lilitan dawai.

Kirakan N_P yang diperlukan supaya Z_P adalah sepadan dengan Z_B .

(15/100)

N_1, N_2, N_3, N_P - bilangan lilitan dawai.

Litar di atas menunjukkan suatu transformer yang digunakan untuk kesepadanan impedans. Kirakan:

- (i) impedans sepadan bagi sambungan AD.
- (ii) nilai N_2 dan N_3 jika $N_1 = 50$.
- (iii) nilai N_P jika (A) $Z_P = 2 \Omega$ dan (B) $Z_P = 20 \Omega$.

(40/100)

(e) Senaraikan faktor-faktor yang menyebabkan kecekapan transformer kurang daripada 100% dan cara-cara mengatasinya.

(20/100)